

Sygn. akt III KK 14/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Katarzyna Gajewska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 23 lutego 2022 r.

w sprawie **S. Z.**

skazanego z art. 244 k.k. i art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 28 stycznia 2021 r.,
sygn. akt III Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w R.,
z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt X K (...),

**uchyla wyrok Sądu Okręgowego w R. w zaskarżonej części, tj.
co do rozstrzygnięcia zwanego w pkt I a) dotyczącego wymiaru
kary ograniczenia wolności i w tym zakresie sprawę przekazuje
temu Sądowi do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w R., wyrokiem z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt X K (...), uznał S. Z. za winnego tego, że:

„w dniu 12.01.2020 r. o godz. 01:10 w R. ul. P. nie stosując się do orzeczonego przez Sąd Rejonowy w R. (sygn. II K (...)) zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, prowadził w ruchu lądowym po drodze publicznej samochód m-ki M. o nr rej. (...), a nadto kierował w/w pojazdem mechanicznym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t po drodze publicznej nie stosując się do decyzji nr (...) z dnia 27.12.2019 r. wydanej przez Starostę R. o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami kat. AM, B1, B, C1, C”,

tj. przestępstwa z art. 244 k.k. i art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to, przy zastosowaniu art. 37a k.k. wymierzył oskarżonemu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności zobowiązując do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym. Ponadto orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł prokurator, który zaskarżając powyższe orzeczenie w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego, zarzucił:

„rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec S. Z. kary ograniczenia wolności wyrażającej się w wymierzeniu kary 10 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązaniu do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 32 godzin w stosunku miesięcznym, a także środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego na okres roku, podczas gdy nie uwzględnia ona należycie stopnia społecznej szkodliwości zarzuconego oskarżonemu przestępstwa, w tym elementów odnoszących się do charakteru naruszonego dobra oraz sposobu i okoliczności popełnienia czynu, oraz poprzez jej wymiar nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary z uwzględnieniem jej funkcji zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa”.

Podnosząc taki zarzut prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie S. Z. kary roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności i zobowiązaniu do wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym, a także środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych orzeczonego na okres 2 lat, a w pozostałym zakresie o utrzymanie wyroku w mocy.

Sąd Okręgowy w R., po rozpoznaniu apelacji prokuratora, wyrokiem z dnia 28 stycznia 2021 r., sygn. akt III Ka (...):

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) podwyższył wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego S. Z. w pkt I wyroku Sądu I instancji do wysokości 18 miesięcy ograniczenia wolności poprzez wykonywanie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne, przyjmując wymiar 40 godzin w stosunku miesięcznym,
- b) podwyższył wymiar orzeczonego wobec oskarżonego w pkt II wyroku środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych do wysokości 2 lat,

II. utrzymał wyrok w mocy w pozostałej części.

Kasację od wyroku sądu odwoławczego złożył Prokurator Generalny, który zaskarżając go w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt I. a), dotyczącego wymiaru orzeczonej kary ograniczenia wolności, na niekorzyść skazanego S. Z., zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 k.p.k., polegające na wydaniu przez Sąd Okręgowy w R. rozstrzygnięcia zmieniającego wyrok Sądu I instancji, w wyniku uwzględnienia apelacji oskarżyciela publicznego kwestionującej wymiar kary oraz środka karnego orzeczonych wobec oskarżonego S. Z., i orzeczeniu wobec oskarżonego, za przypisany mu czyn z art. 244 k.k. i art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., kary 18 miesięcy ograniczenia wolności, polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne, w następstwie czego doszło do rażącej obrazy przepisu prawa

karnego materialnego, tj. art. 34 § 1 k.k., poprzez błędne określenie wymiaru czasu tej kary w miesiącach, zamiast prawidłowo w latach i miesiącach”, oraz wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w R. w zaskarżonej części, to jest co do orzeczonej w pkt I. a) kary ograniczenia wolności i przekazanie sprawy, w tym zakresie, wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jako zasadna w stopniu oczywistym podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

Nie ulega bowiem wątpliwości, że Sąd odwoławczy zmieniając wyrok Sądu I instancji i podwyższając wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego S. Z. do wysokości 18 miesięcy ograniczenia wolności, rażąco naruszył art. 34 § 1 k.k.

Zgodnie z treścią art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., każdy wyrok skazujący powinien zawierać rozstrzygnięcia co do kary i środków karnych, środków kompensacyjnych i przepadku. Prawidłowe rozstrzygnięcie co do kary powinno uwzględniać regulację zawartą w art. 34 § 1 k.k. Przewiduje ona, że w przypadku braku przepisów szczególnych kara ograniczenia wolności trwa najkrócej miesiąc, najdłużej 2 lata, przy czym wymierza się ją w miesiącach i latach. Konsekwencją takiego rozstrzygnięcia ustawodawcy jest możliwość wymierzenia kary ograniczenia wolności w miesiącach jedynie wówczas, gdy wymierzona kara wynosi co najwyżej 11 miesięcy. Zastosowanie przez ustawodawcę koniunkcji „w miesiącach i latach” zakłada natomiast, że jeżeli z okresu trwania kary ograniczenia wolności możliwe jest wyodrębnienie pełnych lat, tj. w przypadku kary ograniczenia wolności w wymiarze co najmniej roku, należy wymierzyć karę nie w miesiącach, ale zawsze w latach i miesiącach.

Tym samym uczynienie zadość obowiązkowi wymierzenia kary ograniczenia wolności „w miesiącach i latach” w przedmiotowej sprawie wymagało orzeczenia kary roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności. Nie można natomiast za karę wymierzoną „w miesiącach i latach” uznać kary w wymiarze 18 miesięcy ograniczenia wolności, skoro z 18 miesięcy można wyodrębnić rok i 6 miesięcy.

Trafnie zauważył przy tym skarżący, że ze względu na uregulowaną w art. 12c k.k.w. zasadę obliczania czasu trwania kar, w tym kary ograniczenia wolności,

zgodnie z którą przyjmuje się miesiąc za dni 30, a rok za dni 365, istnieje różnica pomiędzy orzeczeniem kary 18 miesięcy ograniczenia wolności, a kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 12c k.k.w. kara 12 miesięcy ograniczenia wolności wynosi bowiem 360 dni, natomiast kara roku ograniczenia wolności równa się 365 dniom odbywania kary. W przedmiotowej sprawie kara orzeczona przez Sąd odwoławczy wynosi faktycznie 540 dni, natomiast prawidłowo orzeczona wynosiłaby 545 dni. Nie można zatem twierdzić, że w obecnym stanie prawnym kwestia ta stanowi jedynie problem komunikatywności rozstrzygnięcia.

Stwierdzone uchybienie wymagało uchylenia wyroku sądu odwoławczego i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.